

MALMENBLADET NR 1-2024

Den 30 juni 1974 lades F3 ner som flottilj. Vi kommer att minnas detta vid en ceremoni den 28 juni 2024

Lite av innehållet i detta nummer:

Info Hkpfly

Föredrag av Peder Söderström

Sk60 pensioneras

Medlemsblad för Kungl Östgöta Flygflottiljs Kamratförening

Flygets Hus, Lägergatan 11

586 63 LINKÖPING

BG: 336-3181

www.f3kamratforening.se

info@f3kamratforening.se

MALMENBLADET

Informationstidning för F3 Kamratförening/
Kungl Östgöta Flygflottiljs Kamratförening.
Tidningen utkommer normalt med 2 nummer /
år, i maj och november, och skickas ut till alla
medlemmar i föreningen samt till Flygvapnets
övriga kamratföreningar och vissa andra intres-
seorganisationer

Ansvarig utgivare: Ingvar Jäderlind
ingvarjd@gmail.com
072-3232129

Redaktör, webbansv: Sture Axelsson
sobaxe@gmail.com
070-5882166

Kassör, medlemsreg: Bernt Samuelsson
berndt.samuelsson@telia.com
0730-961487

I detta fantastiska Flygjets Hus håller vi till.

Adressändring.

Ändrad adress och/eller E-postadress meddelas
till Kassören.

Bidrag till Malmenbladet

Bidrag från läsekretsen, både text och bild, mot-
tages med tacksamhet. Allt som berör F3, Mal-
men, flyg i allmänhet, historier, skrönor, sanna
såväl som bara troliga är välkomna.
Artikelförfattares åsikter speglar inte alltid före-
ningens uppfattning.
Bilders ursprung bör om möjligt anges.
Artikelinnehåll får återges med angivande av
källa.

Tryckeri: Adall Grafiska AB, Linköping

Omslaget: 50 år sedan F3 lades ner som flottilj.

Innehåll detta nummer:

Medlemsinformation	sid 2
Ordföranden har ordet bl a	sid 3-4
Verksamhetsberättelse 2023	sid 5-6
Årsmötet 2024	sid 7
Kommande aktiviteter	sid 8
Trolsk båttur	sid 9
Föredrag Peder Söderström	sid 10
Lillejul 2023, Ärtmiddag 2024	sid 11-13
Studiebesök VTI	sid 14
Info Hkpflj	sid 15-16
Historia F3 och minnesceremoni	sid 17-19
Avtackning Sk60	sid 20

Betalning.

Vid våra sammankomster vill vi påminna om att vi
inte kan ta emot kortbetalning. Kontant eller Swish
är det som gäller!
Swishnummer: 070-5882166, Sture Axelsson
(OBS ändrat)

Förskottsbetalning.

Vi kommer i fortsättningen att betala för våra ak-
tiviteter i samband med anmälan. Betalning via
BankGiro 336-3181

E-post.

Ni som har E-post, töm er brevlåda. I samband
med utskick får vi ofta meddelande om att E-pos-
ten ej kan levereras p g a full brevlåda.

Planerade resor och Studiebesök

Buss/Båttresa ”Trolsk Båttur” mer info i detta
nummer

Prel är ett studiebesök på Siemens i Finspång in-
planerat till hösten. Närmare info via E-post och
webb.

Föredrag

Inför hösten är ett föredrag inplanerat den 17 sep-
tember. Mer info under Kommande aktiviteter

Flygvapenmuseum

Flygvapenmuseum är nu helt öppet för besökare
utan restriktioner. En ändring är att det numera
kostar inträde. Däremot är restaurang Calle C
delvis stängd p g a ombyggnad.

Närmare info www.flygvapenmuseum.se

Östergötlands Flyghistoriska Sällskap, ÖFS.
Filmkvällarna i Flygets Hus har återupptagits och kommer förhoppningsvis att fortsätta vidare i höst
Kolla på: www.ofsflyg.se

Idéer.

Du som har förslag på lämpliga mål för utflykter och studiebesök, hör av er till någon i styrelsen. Samma sak om du har förslag på föredragshållare.

Redaktörens funderingar

Mina efterlysningar angående bidrag till Malmenbladet klingar lika ohörda som vanligt. Men lika envist försöker jag att få någon/några att bidra med upplevelser från F3-tiden. Material finns ju i era huvuden och sprids ofta via munnen vid våra träffar. Det gäller bara att få det på pränt så vi kan låta andra ta del av det.

Den här historien kanske andra gärna skulle vilja ta del av?

En annan sak. Över 80 % av medlemmarna betalar medlemsavgiften utan att använda den utsända inbetalningsavin. Det innebär att man sannolikt har en dator/telefon. Men det är bara ca 50 % av medlemmarna som angivit en E-postadress och dessutom är några av dem felaktiga så den E-posten studsar tillbaka. Rimligen har den som betalar via datorn även en E-postadress. Meddela oss den! Tack
Ni går miste om en del information annars.

Skicka ett E-postmeddelande med ditt namn till info@f3kamratforening.se så kan vi uppdatera medlemsuppgifterna.

Red/ Sture Axelsson

Ordförande har ordet Malmen våren 2024

Måste börja med lite positivitet, sommaren 2014 var den varmaste och soligaste sedan år 1901. Hoppas att årets sommar fortsätter i samma riktning, håll ut det kommer bli bra.

Vad hände 2014? Det, som i försvarsdebatterna mellan de politiska partierna diskuterades, var det framtida försvarets ekonomi, satsningar på JAS, ubåtar, återinförandet av allmän värnplikt. Vissa partier ville minska och andra öka anslagen till försvaret.

Det som oroande politikerna var den pågående konflikten mellan Ryssland och Ukraina (Krimkriget)

Det som diskuterades 2014 har förändrats radikalt, satsningar på försvaret har fördubblats. Fullskaligt krig mellan Ryssland och Ukraina bröt ut 2022. Vi har gått med i Nato. Värnplikten har återinförts. Vi lever i en föränderlig värld.

Äntligen blev avtalet klart med vår ansökan att bli medlemmar i NATO efter att Turkiet och Ungern till slut ratificerat vår ansökan.

11 mars 2024 var en historisk dag. Då hissades vår svenska flagga kl 1200 utanför NATO-högkvarteret i Bryssel, samtidigt hissades NATO-flaggan kl 1215 på helikopterflottiljen vid en ceremoni, som leddes av chefen för helikopterflottiljen, Överste Mats Antonson

NATO-flaggan hissades på Hkpfli

Vårt barnbarn, Jacob, som gör värnplikten vid F17, tillhör den första omgången som efter avslutad värnplikt är Nato soldat och flygmekaniker. Alltid roligt att barnbarn lyssnar på sin morfar att flygvapnet är en bra plats att göra värnplikten på. Jacob intygar att utbildningen på JAS som flygmekaniker har varit en mycket lärorik och

intressant utbildning med bra befäl av tekniska officerare.

Föreningsverksamheten för 2023 har vi genomfört som vi planerat med olika aktiviteter som möten, studiebesök, föredrag, resor och konferenser.

Aktiviteter som varit mycket uppskattade av våra medlemmar och detta har sporrat oss i styrelsen att fortsätta på den inslagna vägen

Verksamheten för 2024 ger oss nya utmaningar och tillfällen att träffas vid olika sammankomster. Styrelsen har fastställt verksamhetsplanens inriktning med aktiviteter för föreningens medlemmar.

Ett axplock ur verksamhetsplanen;

- Studiebesök VTI genomfört, se reportage i Malmenbladet
- Veterandagen 29 maj kommer att genomföras på Malmen
- Föreningsresan 11 juni, ”Trolsk Båttur”.
- Till minnet av F3 nedläggning 1974, för 50 år sedan, kommer en minnesceremoni att genomföras den 28 juni 2024. Mer om detta på följande sidor i detta Malmenblad. 17 september kommer vi att genomföra ett föredrag, ämne och föredragshållare ej fastställt. Meddelas på webbsidan och via E-post

Vad händer på Malmen, på vår gamla fina arbetsplats?

Nya skolflygplan, Sk40, har kommit till flygskolan. Det nya skolflygplanet ersätter Sk60 i flygutbildningen. Sk60 som varit i aktiv tjänst i Flygvapnet sedan 1967, tas ur aktiv tjänst i samband med en ceremoni på Flygvapenmuseet under juni månad 2024. Närmare information på FVM webbsida.

Utbildningen av nya piloter kommer i framtiden att ske både i Italien och Sverige. Forsvarsmakten har tecknat ett 10-årsavtal för utbildning av nya flygförare.

Något beslut om basering av det nya radarspanningsplanet GlobalEye, S106 har ännu inte fattats i skrivande stund. Kanske något kommer ut vid försvarsutskottets redovisning av kommande

förslag till inriktning av försvaret för nästa försvarsperiod.

Mindre positivt är att vårt medlemsantal har en nedgående trend. Detta måste vi alla hjälpas åt att ändra. Vi behöver bli fler medlemmar om vi skall ha en framtid för vår förening. Vi behöver dessutom en förnyring av styrelsen om föreningen ska kunna leva vidare.

Till sist vill jag önska er alla en fortsatt skön vår och solig sommar framöver.

Läs mer på föreningens webbsida där kommande aktiviteter finns redovisade.

/Ordföranden

Nya medlemmar

Hans Lundqvist
Bertil Kylborn
Kjell Persson
Gudrun Persson

Välkomna!

LÄNKAR SOM BRUSTIT ...
KAMRATER SOM LÄMNAT OSS

Carl-Olof Jakobsson

FRID ÖVER MINNET

*Hem går flykten över kända byar
- skymtar hembyns kyrka r'en
Över bygden dela lätta skyar
ömsom skugga – solens sken*

*Hit vill jag en gång få återvända
längs min skolväg som jag ser
när min levnads dag nått sin ända
här bland minnen bäddas ner*

Ferdinand Cornelius

Styrelsens verksamhetsberättelse för 2023

Styrelsen 1/1 - 31/12 2023

Ingvar Jäderlind	Ordförande
Hans Bertil Karlsson	Vice ordförande
Berndt Samuelsson	Kassör
Sture Axelsson	Sekreterare
Hans Mårtensson	Ledamot
Ronny Perfect	Ledamot
Stig-Olof Carlsson	Ledamot
Krister Engström	Suppleant
Leif Klaar	Suppleant
Per Glännfjord	Adjungerad

Revisorer:

Bo Agnegård och Christina Huitfeldt

Valberedning:

Jan Björkman och Christer Sporre

Webbansvarig och Redaktör Malmenbladet:

Sture Axelsson

Styrelsemöten och årsmöte

Styrelsen har under året haft 11 protokollförda sammanträden.

Årsmötet genomfördes i närvaro av 50 medlemmar.

Verksamhet

Planerade verksamheter med Torsdagsträffar med föredrag har genomförts.

Två årtmiddagar, en på våren och en på hösten, med 36 resp 40 medlemmar har genomförts.

Traditionsenlig "Lillejul" har genomförts i vanlig ordning med 45 medlemmar.

Föredrag har hållits av C Helikopterflottiljen Mats Antonson, som informerade om Försvarsmaktens pågående och kommande verksamheter. Föredrag av Peder Söderström från helikopterflottiljen om verksamheten med att flyga C-17 Globemaster.

Sture Axelsson har deltagit i Flygets Husdagen med information om vår föreningsverksamhet.

Delar av styrelsen deltog i invigningen av "Flygfärdig" på FVM

Styrelsen har vid styrelseseminarium genomfört verksamhetsplanering för 2024 års verksamhet.

Resor och Studiebesök

Vår resa till Sommenland med besök vid Pers Mekaniska Kabinett i Svalsjö, Torpön och Bros-torps gård med ostkaks-tillverkning har genom-förts med 32 medlemmar. Studiebesök har gjorts i FVM Museihangar med ca 30 deltagande

Pers mekaniska kabinett

Representation

Ordf, vice ordf. och Ronny Perfect deltog i årets veterandag i Stockholm. Ronny utsågs till fanbärare.

Ordf. och vice ordf. har deltagit i Flygvapnets ordförandekonferens i Uppsala.

Ordf. och Sture Axelsson har deltagit i C Hkpflj. information angående Försvarsmaktens och helikopterflottiljens verksamhet.

Ordf. ingår som representant i Flygvapnets samverkansgrupp för kamrat-föreningarna.

Samverkan

Har inte kunnat genomföras under året med övriga kamratföreningar i Linköpings Garnison i gemensamma kamratföreningsfrågor.

Ekonomi

Kamratföreningens ekonomi är god, bl a tack vare det ekonomiska stöd vi dels erhåller genom vår överenskommelse med Helikopterflottiljen och dels från Linköpings kommuns äldrenämnd.

Investeringar

Licenssystemsavgifter för vår websida på internet.

Malmenbladet

Malmenbladet, som är kamratföreningens officiella medlemsinformation, har skickats ut två gånger under verksamhetsåret.

Malmenbladet finns även som digital utgåva på vår hemsida. Utöver Malmenbladet har även E-post och brev med aktuell information skickats ut.

Hemsidan

Föreningens hemsida, www.f3kamratforening.se på Internet innehåller aktuell information om kommande aktiviteter och vår målsättning är att hålla hemsidan så aktuell som möjlig.

Slutord

Vi hoppas under 2024 kunna genomföra vår verksamhet som styrelsen planerat med bland annat föredrag, resor och studiebesök.

Styrelsen vill tacka alla, både gamla och nya medlemmar, för det stora intresse och stöd ni visat vår kamratförening.

Ett stort tack till Helikopterflottiljen och Linköpings kommuns Äldrenämnd för allt stöd vi har erhållit under året för att kunna genomföra vår verksamhet.

Ingvar Jäderlind
Leif Klaar
Krister Engström
Ronny Perfect
Stig Olov Carlsson

Hans Bertil Karlsson
Berndt Samuelsson
Hans Mårtensson
Sture Axelsson
Per Glännfjord

Ordföranden

Styrelsen 2023

Årsmötet 2024

Valberedningens förslag till ordförande, ledamöter, suppleanter, adjungerad och revisorer

Ordförande	Ingvar Jäderlind	Omval 1 år
Ledamot	Hans Bertil Karlsson	(1 år kvar)
Ledamot	Bernt Samuelsson	(1 år kvar)
Ledamot	Sture Axelsson	(1 år kvar)
Ledamot	Hans Mårtensson	Omval 2 år
Ledamot	Ronny Perfect	Omval 2 år
Ledamot	Stig Olov Carlsson	Omval 2 år
Suppleant	Krister Engström	Omval 1 år
Suppleant	Leif Klaar	Omval 1 år
Adjungerad	Per Glännfjord	

Revisor	Bo Agnegård	Omval 1 år
Revisor	Christina Huitfeldt	Omval 1 år
Revisorsuppleant	Ove Svensson	Omval 1 år

Valberedning	Jan Björkman	Årsmötet 2025
Valberedning	Christer Sporre	Årsmötet 2025

Linköping 2023-04-19
Jan Björkman

Christer Sporre

*Inga större
förändringar alltså!*

Årsmötet 2024

Årsmötet hade lockat 34 medlemmar. Som vanligt hängde de första på låset redan klockan

15.00 för att hinna få prata en stund över en öl eller whisky före mötet.

Föreningens ordförande var bortrest så vice ordförande, H-B Karlsson, fick ta över klubban vilken han svingade med snabbhet och bravur.

Han började med att hälsa alla välkomna och därefter följde parentation över följande medlemmar som avlidit sedan förra årsmötet.

Anders Johansson
Gösta Persson
Bo Norlin
Arne Andersson
Carl-Olof Jakobsson

Kassören redogjorde för föreningens ekonomi under räkenskapsåret och för årets budget. Resultatet för 2023 visar ett litet minus och så gör också budget för 2024. Detta beror i huvudsak på att föreningen subventionerar resor och sammankomster i stor utsträckning.

Den ekonomiska redovisningen godkändes och revisionsrapporten framfördes av Bo Agnegård, som rekommenderade ansvarsfrihet för styrelsen, vilket också beviljades för 2023.

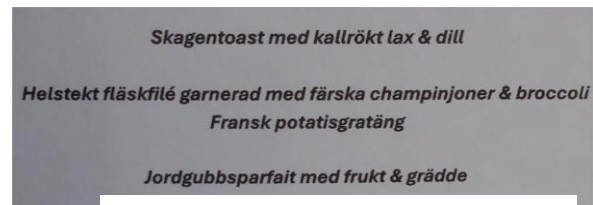
Medlemsavgiften för 2025 fastställdes till oförändrad, 100:-/år. En fråga ställdes om det inte var läge att höja medlemsavgiften till 200:-/år men med den ekonomi som föreningen har idag, bl a med hjälp av bidrag från Helikopterflottiljen och kommunen finns i nuläget ingen anledning att höja avgiften. Om bidragen i framtiden minskar eller uteblir kan detta naturligtvis bli aktuellt.

Medlemsantalet minskar tyvärr, men bara med en medlem 2023.

Medelåldern på medlemmarna är 78,1 år (av de som lämnat födelsedata)

Val av funktionärer klubbades snabbt igenom helt enligt valberedningens förslag. (Se föregående sida)

Under övriga frågor informerade S-O Karlsson om kommande resa, "Trolsk Båttur". H-B Karlsson informerade om minnesceremoni den 28 juni med anledning av att det är 50 år sedan F3 lades ner samt uppmanade medlemmarna att delta. Ordföranden avslutade årsmötet och bjöd till mat enligt nedanstående meny.

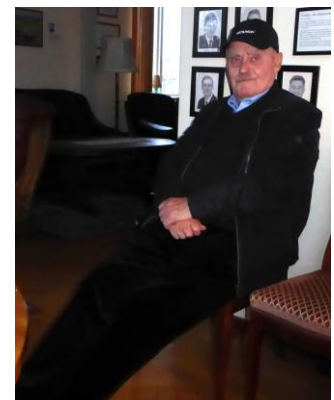
Levererat av vår hovleverantör

Medlemmarna börjar "välla" in

Efter maten framförde Janne Björkman deltagarnas tack för ett väl genomfört årsmöte i allmänhet och för god mat och trevlig samvaro i synnerhet med ett fyrfaldigt "hurra" för de som hjälpt till.

En nöjd och mätt Ove Svensson väntar på färdtjänst (hustrun)

Text och bild /
Sture Axelsson

Kommande aktiviteter

Följande aktiviteter är aktuella närmaste halvåret:

Resa i John Bauers värld

Närmast är buss-och båtresa "Trolsk båttur" den **11 juni**. Närmare information och anmälningsblankett på annan plats i detta nummer.

Föredrag i Flygets Hus

Preliminärt planerat till den **17 september 2024**.

Tid, ämne och föredragshållare inte bestämt.

Meddelas via E-post och på webbsidan.

Efteråt bjuder föreningen på fika.

Anmälan till nedanstående kontaktpersoner.

Minnesceremoni

Den 28 juni hålls en minnesceremoni med anledning av att det är 50 år sedan F3 upphörde som flottilj. Se vidare information på annan plats

Höstens ärtmiddag

*Välkommen till höstens torsdagsträff
med ärtor och punsch*

Flygets Hus

Torsdagen den 10 oktober 2024 kl 18.00

Flygets Hus öppet från 16.00

Anmälan senast torsdagen den 3 oktober

Pris 150:-/person

Årets Lillejul

Välkommen till Lillejul

Flygets Hus

Prel Fredagen den 6 december 2024

Mer info i Malmenblad 2-2024 samt via Webb och E-post

Anmälan till Ärtmiddag görs genom insättning av avgift på BankGiro 336-3181. Ange vad betalningen avser och namn

Kontaktpersoner till alla träffarna

Ingvar Jäderlind

072-323 21 29

ingvarjd@gmail.com

Ronny Perfect

070-681 41 85

ronny.perfect@telia.com

H B Karlsson

073-360 07 54

karlssonhb@gmail.com

Inbjudan till "Trolsk båttur" Tisdagen den 11 Juni 2024

*Medlemmar i F:3 Kamratförening och övriga intresserade
hälsas Välkomna till denna trevliga resa.*

Avresa från Flygvapenmuseums P-område, Kl 08.00

Resan sker i egen buss och som vanligt är Vikingbuss vår transportör.

1-dagsresa till John Bauers inspirationsmiljö, och de näckrosfyllda kanalerna.

Från FV-museum går färden via E4, busskaffe med smörgås. Resan fortsätter till John Bauergårdens brygga, där stiger vi ombord på en chartrad båt, med guide. Tag gärna med regnkläder, och varmt om vädret inte är det bästa. Båtarna är inte täckta. Toabesök före ombordsgående, finns bara en toalett vid bryggan.

Färden går nu genom de näckrosfyllda kanalerna som förbinder sjöarna Bunn och Ören. Efter ca 1.5 timma, är det stopp för en välsmakande Lunch, **"Pannbiff"** ca 1.5 tim.

Totalt ca 3.5 timmar ink. lunchen. Resan går nu vidare till Stjärneborgs slott byggt av en man vid namn Malte Lieewen Stjärngranat född 1871. Här möter en guide upp, som visar oss muséet och Sveriges enda pyramid!

Vi avslutar vår annorlunda resa med ett kaffebesök på Stalpets café och hantverk utanför Aneby. Det ligger precis bredvid södra Sveriges högsta Vattenfall.

Beräknad återkomst till Linköping ca 18.00-18.30

OBS! Begränsat antal platser, först till kvarn.

Detta ingår i resan: Bussresa, busskaffe m fralla,
Båttur med M/S John Bauer.
Lunch inkl dryck, (vatten), på Sjöstugan.
Stjärneborgs Slott med guide.
Stalpets Café kaffe /smörgås.

Ev. övriga frågor:
Ring S-O Carlsson
013-152323
0705-112323

Kostnad Medlem:
800:-kr

Kostnad Ej medlem
1 050:-kr

Välkommen med din anmälan

Föredrag Peder Söderström.

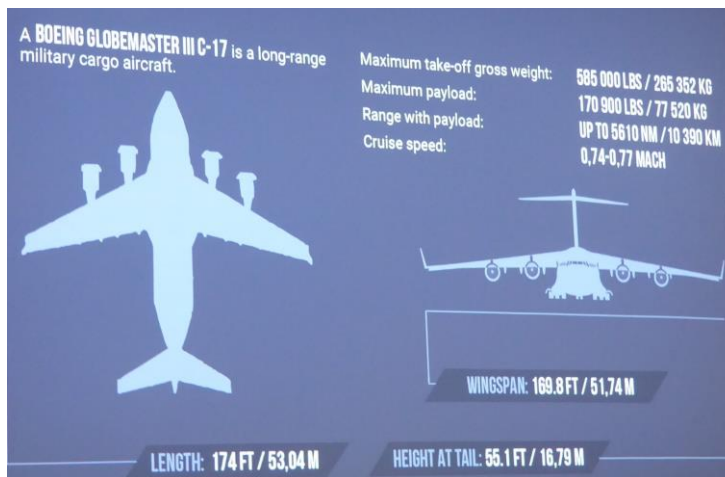
Tisdagen den 7 november 2023 gästade överste Peder Söderström Flygets Hus. För ett 40-tal medlemmar i Kamratföreningen höll han ett mycket intressant föredrag om hur det är att flyga Boeing C-17.

Peder Söderström
Foto: Oscar Söderqvist

Boeing C17

Sverige äger tillsammans med 11 NATO-länder tre flygplan av denna typ och de är baserade på Pápa Air Base i Pápa, Ungern. Peder har tjänstgjort som chef i två år på flottiljen i Ungern och det var detta han berättade om. Dels om hur det var att flyga ett så stort flygplan och dels om vilka olika typer av uppdrag man genomfört under hans tid därnere.

Det är inget billigt flygplan att flyga och beroende på hur man räknar så är den ungefärliga driftkostnaden ca 13.000 USD/timme, d v s drygt 130,000 SEK/tim. Men så kan man ta med ett försvarligt antal ton i last och flyga långt utan mellanlandning.

Bilden nedan visar vilka enorma dimensioner detta flygplan har. Väger fullastat som 175 personbilar därav är nyttolasten ca 52 bilar och med den lasten kan den flyga från nordpolen till ekvatorn utan mellanlandning. Fenan är hög som ett 6-våningshus!

Efter föredraget bjöd Kamratföreningen delta-

garna på fika och det fanns gott om tid att ställa frågor till, och prata med, Peder.

Länderna som ingår SAC får utnyttja planen olika mycket och betalar sin andel i proportion till detta. USA står för den största delen med Sverige som tvåa.

Text och bild/Sture Axelsson

Lillejul 2023

2023 års Lillejul firades den 8 december. 45 matglada medlemmar hade hörsammat inbjudan. Rutinen att betala via BG i samband med anmälan fungerade alldeles utmärkt enligt kassören vilket innebär att vi tillämpar den rutinen vid våra sammankomster i fortsättningen.

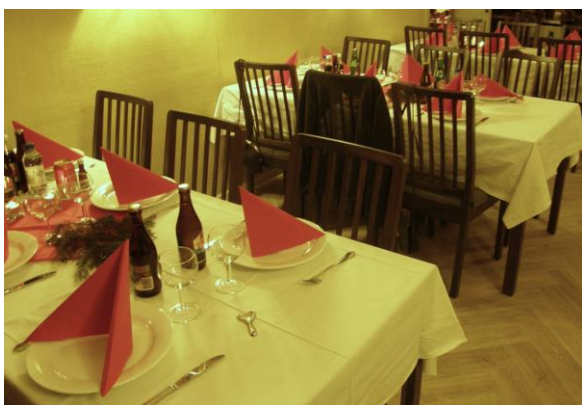
Några centimeter snö hade kommit så det var ganska jullikt. T o m så mycket att vi fick skotta och sopa för att ingen skulle halka och bryta några gamla ben.

De första gästerna började anlända redan i skymningen, strax efter 14.30. Men ingen fara, Bernt var laddad redan då, glöggen varm och pepparkakorna på plats

Barmästaren signalerar "Klart"

Som vanligt är det styrelsens flitiga damer som står för dukningen. Tack till S-O och Katarina, som tyvärr kunde de inte vara med i år, för de nytvättade och manglade dukarna.

Dukat och klart

Damerna vilar ut efter avslutad dukning

I köket laddar nu gubbgänget upp i väntan på att maten ska anlända från vår hovleverantör av julbord, Husmans, en restaurang på Mjärdevi.

"Gubbröra"

Utanför Safirsalen stiger stämningen i samma takt som kassörens lager minskar. Precis som det ska vara!

Skål

*Minnena flödar bland gamla kollegor.
"Minns du när vi låg uppe i Norrland och
du....."*

Så anländer då julmaten, mycket väl tilltagen så ingen behöver gå hungrig hem i kväll.

Många pytsar blir det som...

....ska få plats på långbordet

Efter en mycket lyckad Lillejul och med nöjda deltagare återstår det tråkiga efterarbetet men med många hjälpsamma händer är detta också snart avklarat. Vi riktar som vanligt ett mycket **STORT TACK** till Hans och Anita som drar ett jättelass i samband med våra sammankomster. Och till styrelsens äkta hälfter som hjälper till och gör detta möjligt.

Text och bild /Sture Axelsson

Anita pustar ut....

... och Ronny dirigerar disken.

Ärtmiddag 15/2 2024

Torsdagen den 15 februari var det dags för vårens ärtmiddag. Vi var 43 medlemmar som samlats för några timmars gemenskap i Flygets Hus. 48 var anmälda men 5 fick tyvärr lämna återbud i sista stund på grund av sjukdom. Åldern börjar ta ut sin rätt och man kan inte vara säker på att vara pigg just den dagen.

Kön till baren var lång

Kockduon hade kokat ärtsoppa och stekt pannkakorna vilka bådaderna försvann med rasande fart.

Ordförande Jäderlind informerade om kommande aktiviteter:

- Studiebesök på VTI
- Sommarresa med buss och båt i John Bauers trolska värld
- Eventuellt studiebesök på Siemens i Finspång
- Minnesceremoni på malmen med anledning av att det är 50 år sedan F3 lades ner.
- Han efterlyste även yngre förmågor som kan skolas in i styrelsen. Detta med anledning av valberedningens arbete inför årsmötet. Medelåldern börjar bli hög i föreningen i allmänhet och i styrelsen i synnerhet.

Att våra ärtmiddagar är populära visar Christer Lundh, som åkt från Göteborg över dagen för att delta. Starkt gjort.

Samspråk över en öl före maten

Flera glada minner

Oscar ber inte till högre makter, han tackar för maten och berömmar de som jobbar med arrangementet som gör det möjligt att träffas så här.

*Text och bild:
Sture Axelsson*

Studiebesök VTI

Tack vare ordförandens personliga kontakter fick vi tisdagen den 19 mars möjlighet att göra ett studiebesök på VTI. I vanliga fall tar man enbart emot studiebesök av organisationer/personer som har direkt anknytning till deras verksamhet.

Eva Ankarberg

Vi var ca 25 medlemmar, som efter lite letande efter parkeringsplatser, samlades vid entrén till VTI. Vi togs emot av en mycket trevlig dam, Eva Ankarberg. Hon berättade om verksamheten på VTI och vilka uppdrag de har och vilken forskning de bedriver. Vi förknippar nog VTI med i första hand vägar och biltrafik men de

verkar inom hela trafikområdet dvs både vägar och biltrafik, järnvägar, sjöfart och luftfart. VTI står ju för *Statens väg- och transportforskningsinstitut* och omfattar alltså alla trafikslag.

VTI har totalt 240 anställda fördelade på fyra platser i landet, Stockholm, Linköping, Göteborg och Lund. Könsfördelningen är nästan 50/50, vilket man är stolt över. Medarbetarna är mycket välutbildade, hela 74% inom forskning och utveckling har doktors- eller licentiatutbildning.

VTI omsätter 289 miljoner (2023). 85 milj är statliga anslag och 204 milj är intäkter från olika uppdrag åt andra myndigheter i huvudsak.

Efter genomgången bjöds vi på kaffe och kaka innan vi fick en rundvandring i lokalerna. Eftersom det pågick verksamhet på flera ställen fick vi inte se allt. Den stora körsimulatorn fick vi dock titta på, genom en glasvägg. Den var riggad som patientdelen på en ambulans för att utforska hur vårdare/patientmiljö kan förbättras under en ambulansfärd. Föraren kunde vid en separat simulator köra ambulansen under olika trafikförhållanden, som vid en riktig uttryckning t ex.

Körsimulatorn (speglingarna beror på att den är fotad genom en glasvägg)

En simulatorstekniker, Boo Leu, demonstrerade simulatorn för oss

Vid anläggningen där man gör krocktester fick vi inte fotografera på grund av att man där testar och certifierar olika leverantörers bilbarnstolar. Däremot fick vi se film om hur mopedbilar och a-traktorer uppträder vid krock mot betongvägg i 30 km/tim. Ingen rolig syn om man inte använder bilbälte. En husbil som körde in i samma vägg blev i stort sett kaffeved.

Till sist fick vi se deras verkstad där man i princip kan tillverka allt som forskarna har fantasi nog att komma på.

Man tillverkar i princip all utrustning och utvecklar alla dataprogram själva. Man har bl a utvecklat en cykelsimulator för att utforska hur alkoholpåverkan inverkar på cykling. Besöket var mycket intressant och väl använda timmar.

Ordf överlämnade ett ex av F3-boken till Eva, som tack för besöket.

Text och foto/Sture Axelsson

Information från Helikopterflottiljen

Den 11 mars 2024 hisrades Nato-flaggan på Malmen. Några dagar tidigare hade Sverige tagit det sista steget till att bli en fullvärdig medlem av alliansen. Det är första gången sedan 1814 som vi ingår i en militär allians.

NATO-flaggan i topp

Överste Mats Antonsson talar i samband med ceremonin

Det är en historisk tid för nationen Sverige som påverkar oss alla som arbetar inom Försvarsmakten. Kollektivt försvar, demokrati och rättsstat, fred och säkerhet, solidaritet och samarbete samt internationell lag och ordning. Det är Natos värderingar. Och det är också Försvarsmaktens värderingar. Värderingar som vi är beredda att försvara.

Sverige har sedan lång tid tillbaka haft ett omfattande samarbete med Nato. Många på Helikopterflottiljen har egna erfarenheter av det genom internationella insatser och övningar i en internationell kontext. Faktum är att samtidigt som Sverige blev medlem i alliansen deltog vårt förband i Nato-övningen Nordic Response 24 i norra Sverige, Norge och Finland. Vi övade då försvaret av Norden samt på att ta emot förstärkning av internationella förband. Övningen syftade också till att integrera Sverige och Finland i Nato och att utveckla ett gemensamt nordiskt försvarskoncept.

Helikopterflottiljen deltog med ett sammansatt förband med helikoptrar och personal från första helikopterskvadronen i Luleå, andra helikopterskvadronen i Linköping och från Utti jägarregemente i Finland. Vår förstahandsuppgift var att stötta den övade finsk/svenska brigaden.

Under övningens gång fick vi alltså vara med om det historiska skiftet i att gå från partner till allierad. Vi är övertygade om att Nato är bra för Sverige och att Sverige är bra för Nato. Sverige för med sig unika förmågor, välutbildad personal och kvalificerad materiel in i alliansen. Samtidigt fortsätter vi att stärka vårt nationella försvar. Det ingår i ansvaret som allierad. För oss på Helikopterflottiljen handlar det om att stärka och utveckla våra krigsförband, utbilda fler värnpliktiga, delta i både nationella och internationella övningar och vara ständigt beredda för uppkomna operationer och insatser – dygnet runt, året om.

Vi ska dock inte glömma bort den allvarliga anledningen till att vi nu är medlem i en militär allians. Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten, Must, konstaterar i sin årsöversikt för 2023 att riskerna för svensk säkerhet har ökat och att vi lever med flera stora parallella kriser. Kriget i Ukraina är inne på sitt tredje år och inget tyder på att det kommer att avslutas i närtid. Ryssland driver kriget vidare och räknar med att den egna ut hålligheten är större än Ukraina och deras partners.

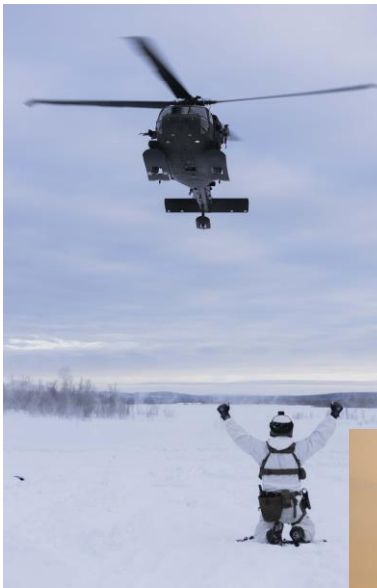
Must konstaterar även att det med anledning av Rysslands agerande är av största vikt att vi fortsätter att hålla ett högt tempo i att stärka Försvarsmakten och totalförsvaret. Det är viktigt att alla delar av totalförsvaret arbetar tillsammans för att möta bredden i hoten samt vikten av att hela samhället ökar motståndskraften. Medvetenheten om hoten behöver öka och alla behöver förbereda sig utifrån sina förutsättningar, till exempel genom att se över sin hemberedskap.

Sveriges invånare har en viktig roll i försvaret av landet eftersom samhällets beredskap och

uthållighet har en starkt avskräckande effekt mot ett angrepp. En hög medvetandegrad och en hög civil beredskap kommer att vara vital för att Sverige ska stå utanför krig. Ju fler som har extra mat och vatten hemma i förråden, ju fler som går till sina arbeten och ju fler som tar sitt ansvar och bidrar till vitala samhällsfunktioner under tider av kris och krig – desto starkare är Sveriges totalförsvar.

*Text: Per Åhlin, kommunikationschef,
Helikopterflottiljen*

Bilderna från övningen Nordic Response 24 har Per Åhlin tagit och bilderna på NATO-ceremonin är tagna av Jesper Moldvik

F3 lades ner som flottilj den 30 juni 1974.

Nedan lite F3-historia hämtad från bl a Wikipedia och redigerad av Sture Axelsson

Flygflottiljen har sitt ursprung ur det Flygkompani som sattes upp på Malmen 1916. Genom 1925 års försvarsbeslut beslutade riksdagen att Flygvapnet skulle bildas, jämte Armén och Marinen, som en självständig försvarsgren. Totalt skulle fyra flygkårer och en flygskola organiseras från och med den 1 juli 1926. Flygkompaniet omorganiserades från den 1 juli 1926 till Tredje flygkåren, vilken övertog infanteriets tidigare förläggnings- och övningsplats på Malmslätt. Tredje flygkåren organiserades som ett armé- och luftvärnssamverkande förband.[2]

Genom 1936 års försvarsbeslut beslutades att stärka Flygvapnet med nya förband, samt att ersätta kårorganisationen med en flottiljorganisation. Med flottiljorganisationen ändrades även benämningen kompani till division. Tredje flygkåren tilldelades det nya namnet Östgöta flygflottilj (F 3). Rollen som ett armésamverkande förband kvarstod fram till 1948. I mars 1940 tillfördes flottiljen en fjärrspaningsgrupp, vilken under senare delen av året utökades till att omfatta en fjärrspaningsdivision

Efter krigsåren var tanken att det svenska försvaret skulle nedrustas, men Pragkuppen fick den svenska riksdagen att rösta igenom försvarsbeslutet 1948, där bland annat jaktflyget inom Flygvapnet skulle utökas med 50 procent. Flottiljens roll som armésamverkande kom därmed att upphöra och flottiljen omorganiserades istället till en jaktflottilj. Med den omorganiseringen överfördes flottiljen till Tredje flygeskadern (E 3). År 1949 tillfördes flottiljen jaktflygplanet J 22 och 1951 tog man steget in i jetåldern, då J 22:orna ersattes med J 28A Vampire. J 28A Vampire överfördes från den närbelägna flottiljen i Norrköping, vilken samtidigt beväpnades med svensk tillverkade J 29 Tunnan. Just A-versionen av Vampire kom enbart att flygas vid F 3, F 13 och F 20

År 1953 påbörjades en ombeväpning vid F 3 till J 29 Tunnan, vilken kom att vara i tjänst vid flottiljen fram till 1965, då den ersattes med J 35D Draken. D-versionen av Draken bytes sedan ut

1970 till F-versionen. Dock blev endast två av flottiljens tre divisioner beväpnade med F-versionen, eftersom 33 jaktflygdivisionen (Cesar Gul), med tillhörande baskompani, vakantsatts från den 1 juli 1967 av besparingskäl. Cesar Gul kom istället från den 1 juli 1967 att börja verka som Målflygdivisionen (MFD). Året därpå, 1968, omlokaliseras Flygvapnets flygbefälskola (FBS) från Luleå till Malmslätt.[2]

Inför försvarsbeslutet 1958 föreslog regeringen för riksdagen att två flygflottiljer skulle avvecklas på grund av minskade anslag till flygvapnet, eller rättare sagt en reduktion av krigsorganisationen. Målet var att skapa ett ekonomiskt utrymme för modernisering av de kvarvarande delarna av flygvapnet, bland annat genom införandet av flygplanen Saab 32 Lansen och Saab 35 Draken. Detta innebar en satsning på kvalitet framför kvantitet, något som hela försvaret genomgick vid denna tidpunkt. De två flygflottiljer som föreslogs avvecklas var Svea flygflottilj (F 8) och Hallands flygflottilj (F 14).

Inför 1959 års riksdag föreslog regeringen, efter förslag från chefen för flygvapnet, att Hälsinge flygflottilj (F 15) eller alternativt Östgöta flygflottilj (F 3), skulle överta rollen som attackflygflottilj. Valet av dessa två jaktflygflottiljer berodde på att de var de enda jaktflygflottiljer som inte hade ansvar för en luftförsvarssektor. Chefen för flygvapnet ansåg dock att Hälsinge flygflottilj hade de bästa möjligheterna till att omorganiseras från dagjakt till attack, och den kom därför att bli den flygflottilj som omorganiserades till attackrollen.

Försvarets fredsorganisationsutredning (FFU) tillsattes i februari 1967. FFU hade i uppdrag att utreda lämpliga strukturförändringar i krigsmaktens fredsorganisation. När väl utredningen var färdig, kom beskedet att två flygkårer skulle avvecklas, F 2 i Hägernäs och F 8 i Barkarby, samt en flottilj, F 18 i Tullinge. F 18 skulle omorganiseras till en skolenhet för Flygvapnets markutbildning. Denna omorganisation blev starten för Flygvapnets Stockholmskarusell, där både personal, skolor och enheter från både F 2 och F 8 skulle omlokaliseras till F 18 och i viss mån även till F 3. Det då Transportflygdivisionen vid Svea flygkår (F 8) omlokaliseras 1973 till Malmslätt.

I början av 1970-talet kom frågan upp om en avveckling av ytterligare en flottilj, och i februari 1971 föreslog regeringen en avveckling av Östgöta flygflottilj. Fokus lades på att jämföra de åtta befintliga jaktflygflottiljerna. Vid en jämförelse mellan dessa flottiljer var Östgöta flygflottilj den minsta, med en ungefär årlig utbildning av 250 värnpliktiga. Flottiljen var vidare en så kallad normalflottilj, det vill säga den hade inget sektoransvar, utan låg inom samma luftförsvarssektor som jaktflygflottiljen F 13 i Norrköping, som även ansvarade för sektorn.

Östgöta flygflottilj bestod vid den tidpunkten av två jaktdivisioner, sedan en division blivit vakantsatt från den 1 juli 1967. Enligt Flygvapnets plan för materielomsättning så skulle F 3 på sikt bestå av endast en jaktdivision och en målflygenhet. Utredningen såg därför att en avveckling av Östgöta flygflottilj medförde att endast två förbandsenheter behövde omlokaliseras, en jaktflygdivision och en målflygenhet.

Flygvapnet föreslog att målflygorganisationen skulle kvarstå i Malmslätt. Vidare föreslogs att Bråvalla flygflottilj skulle överta det mobiliserings- och förvaltningsansvar som F 3 hade. I 1971 års vårriksdag antog riksdagen regeringens proposition 1971:110, vilken innebar att Östgöta flygflottilj skulle avvecklas senast den 30 juni 1974. Dock tog inte propositionen någon ställning till målflygets och jaktflygdivisionernas framtida organisation och lokalisering.

I regeringens proposition 1972:45 föreslog regeringen för riksdagen att Transportflygdivisionen vid Svea flygkår (F 8) i Barkarby skulle omlokaliseras till Malmslätt och att Målflygorganisationen skulle överföras till Västgöta flygflottilj (F 6) i Karlsborg.[6] Dock kom Målflygorganisationen kvarstå i Malmslätt och Transportflygdivisionen tillfördes flottiljen under 1973. Den 1 april 1973 upplöstes flottiljens två jaktdivisioner och J 35F Draken med personal överfördes från den 2 april 1973 till Blekinge flygflottilj (F 17). Den 30 juni 1974 avvecklades Östgöta flygflottilj officiellt, och dess kvarvarande verksamhet övergick till

att vara ett detachement till Bråvalla flygflottilj (F 13).

Efter att flottiljen avvecklades kvarstod en stor del av verksamheten vid Malmens flygplats – stab, förvaltnings- och driftenheter, målflyg- och transportflygdivision organiserades som ett detachement till F 13. I samband med att Transportflygdivisionen överfördes 1985 till Skaraborgs flygflottilj (F 7), omlokaliseras Östgöta arméflygbataljon (AF 2) från Nyköping, vilken övertog de fastigheter som blev lediga på Malmen. AF 2 omorganiserades senare till Östgöta helikopterbataljon (4. hkpbat), som dock upphörde som organisationsenhet 2004, varvid verksamheten direkt underlades Helikopterflottiljen, som sattes upp 1998, även den på Malmen. Flygplatsen är numera en av landets få kvarvarande helt militära flygplatser.

I samband med att F13 avvecklades, genom försvarsbeslutet 1992, överfördes detachementet F13M till Upplands flygflottilj (F 16) och fick ny beteckning F16M. År 2003 lokaliserades Flygvapnets flygskola till Malmslätt och ingick i detachementet F16M. Genom försvarsbeslutet 2000 kom även F16 att avvecklas, vilket medförde att detachementet överfördes 2003 till Blekinge flygflottilj (F17). Detachmentet upphörde i sin form 2005. Kvar på Malmen sedan 2006 finns bland annat Helikopterflottiljen och Flygskolan. Flygskolan tillhör Luftstridsskolan.

Program för ceremoni till minne av F3:s nedläggning på nästa sida.

CF3 överlämnar F3 fana till CF13 den 30 juni 1974

Program Minnesdag F3 nedläggning 50 år

Datum: Fredag 28 juni 2024

Tid: Ceremoni kl 11.00 Kaffe/Smörgås kl 11.30

Plats: Ceremoni genomförs vid Minnesstenen innanför vakt 1. Kaffe/Smörgås intas i Flygets hus efter genomförd minnesstund.

Deltagare:

Hkpflj: SC Hkpflj,
Förbandsförvaltare,
Fanvakt (1+2),
Fljtrumpetare, C
Komm (foto), C Sekr

KF: Ordf, styrelse och medlemmar, fanvakt KF

Anmälan

Styrelsen för F3 Kamratförening uppmanar starkt alla medlemmar, som har möjlighet, att delta.

Anmälan med namn och personnummer skall göras senast fredagen den 7 juni 2024 till nedanstående kontaktmän:

Ingvar Jäderlind

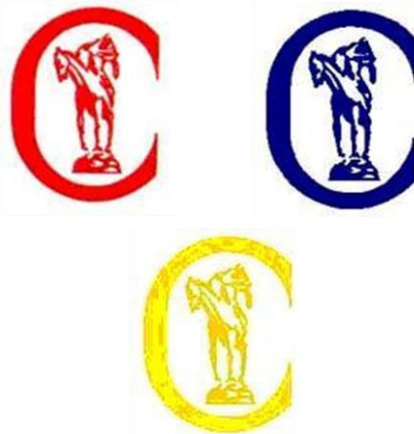
072-323 21 29 ingvarjd@gmail.com

Ronny Perfect

070-681 41 85 ronny.perfect@telia.com

H B Karlsson

013-29 98 25 karlssonhb@gmail.com

Program:

Kl 10.55 Uppställning – (fanvakter, deltagare).

Förbandsförvaltaren ansvarig

Kl 11.00 Ceremoni startar

SC Hkpflj hälsar välkommen till Minnesstund

SC Hkpflj håller tal

Kransnedläggning (Kransbärare ur F3, SC Hkpflj och Ordf F3 KF går gemensamt fram)

Ev fanfar av fljtrumpetare

Ordf F3 KF håller tal

SC Hkpflj avslutar ceremonin

Kl 11.20 Fotografering. C Komm ansvarig

Kl 11.30 Hkpflj bjuder samtliga på kaffe och smörgås i Flygets Hus.

Övrigt:

Hkpflj står för kostnader avseende krans och förtäring.

Nedläggning F3 1974-06-30

Tacka av pensionären SK 60!

Under år 2024 avvecklas flygplanet SK 60, efter nära 60 år i Flygvapnets tjänst. Tacka av skol-flygplanet hos oss!

På Flygvapenmuseum uppmärksammas SK 60 under två dagar i juni med överflygning, flyg-uppvisning, visningar, föredrag, simulatorflygning och möjlighet att träffa representanter från Flygvapnet.

Kommande program

Temadag: Flygplanet SK 60 15 juni

Ceremoni: Flygplanet SK 60 tackas av 18 juni

Text och bild FVM

Det innebär att vi får se dessa i luften över Linköping efter semestern?
(Red kommentar)

Foto: FMV/Internet

